

YEŞİL, SOSYAL, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK TAHVİLLERİ DİŐ DEĞERLENDİRME REHBERİ

HAZİRAN 2018

Dış Değerlendirme Rehberi

[Yeşil Tahvil İlkeleri \(YTI\)](#), [Sosyal Tahvil İlkeleri \(STI\)](#) ve [Sürdürülebilirlik Tahvili Rehberi](#) (topluca “İlkeler”), bir Yeşil, Sosyal veya Sürdürülebilirlik tahvilinin veya programının ihracıyla bağlantılı olarak, ihraççıların, tahvil veya tahvil programının prensiplerinin dört temel bileşeniyle uyumunu doğrulamak için dış değerlendirme hizmet sağlayıcısı görevlendirmelerini önermektedir.

Bu Dış Değerlendirme Rehberi en iyi uygulamayı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bunlar, İklim Tahvili Standardı için Güvence Çerçevesi, Çin Halk Bankası ve Çin Menkul Kıymetler Düzenleme Komisyonu tarafından ortaklaşa yayınlanan Yeşil Tahvil Değerlendirme ve Sertifikasyon Kılavuzu, Sürdürülebilir Finansman Üst Düzey Uzman Grubu (HLEG) tarafından üretilen taslak AB Yeşil Tahvil Standartları ve ASEAN Yeşil Tahvil Standartları gibi diğer mevcut kılavuzları ve İlkeleri tamamlar. Bağımsız değerlendirme sağlayıcıların raporlarını organizasyon, içerik ve açıklık açısından profesyonel ve etik standartlara uygun olarak hazırlayabilmeleri için gönüllü kılavuz hizmeti sunmaktadır. İlkeler, ICMA Sekreteryaasının desteğiyle İcra Komitesi ve bir grup önde gelen dış görüş sağlayıcı ile istişare edilerek ortak geliştirilmiştir.

Bu gönüllü rehber piyasa temelli bir girişimdir ve ihraççılar, sigortacılar, yatırımcılar ve diğer paydaşlar için dış değerlendirme süreçleri hakkında bilgi ve şeffaflık sağlamayı amaçlamaktadır. Tüm tarafların görüş birliğini temsil etmeye çalışmakta ve dış değerlendirme sağlayıcıların geri bildirimleri ve İlkeler üye ve gözlemci topluluğuyla yapılan istişareler ile periyodik olarak güncellenecektir.

Dış Değerlendirme Türleri

İhraççıların Yeşil, Sosyal veya Sürdürülebilirlik Tahvil süreçlerine dışarıdan görüş elde edebilecekleri çeşitli yollar ve piyasaya sunulabilecek farklı seviyelerde değerlendirme türleri vardır. Bağımsız dış değerlendirmeler kapsam olarak farklılık gösterebilmekle birlikte Yeşil, Sosyal, Sürdürülebilirlik Tahvili çerçevesi/programı; tek bir Yeşil, Sosyal, Sürdürülebilirlik Tahvili ihracı ve/veya dayanak varlıkları/prosedürleri ele alabilmektedir. Hizmetler aşağıdaki şekilde genel olarak gruplanmıştır, bazı hizmet sağlayıcılar birlikte ya da ayrı olarak birden fazla hizmet türünü sunmaktadır:

- 1) **İkinci Taraf Görüşü:** Çevresel/sosyal/sürdürülebilirlik uzmanlığına sahip ihraççıdan bağımsız bir kurum, bir İkinci Taraf Görüşü yayınlabilir. Kurum, ihraççının Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil çerçevesine ilişkin danışmanından bağımsız olmalı veya İkinci Taraf Görüşünün bağımsızlığını sağlamak için kurum içinde bilgi engelleri gibi uygun prosedürler sağlamalıdır.

İkinci Taraf Görüşü, genel olarak İlkeler ile uyumun değerlendirmesini gerektirir. Detaylı olarak ise ihraççıların çevresel/sosyal sürdürülebilirlikle ilgili kapsayıcı hedefleri, stratejileri, politikaları ve/veya süreçleri hakkında bir değerlendirmeyi ve gelirlerin kullanımı için öngörülen proje türlerinin çevresel/sosyal özelliklerinin değerlendirilmesini içerebilir.

- 2) **Doğrulama:** Bir ihraççı, iş süreçleri ve/veya çevresel/sosyal/sürdürülebilirlik kriterleri ile ilgili bir dizi kriter için bağımsız doğrulama alabilir. Doğrulama, iç veya dış standartlarla veya ihraççının bulunduğu taleplerle uyum üzerine yoğunlaşabilir. Ayrıca öncelikli varlıkların çevresel veya sosyal olarak sürdürülebilirlik özelliklerinin değerlendirilmesi doğrulama olarak adlandırılabilir ve dış kriterlere referans verilebilir. Bir ihraççının gelirlerin kullanımı için iç izleme yöntemi, Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil gelirlerinden fonların tahsisi, sosyal etki beyanı veya raporlamanın İlkeler ile uyumu hakkında güvence veya tasdik de doğrulanabilir olarak değerlendirilmektedir.
- 3) **Sertifikasyon:** Bir ihraççı, Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilini veya ilgili Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil çerçevesini ya da Fonun Kullandırım Koşullarını, onaylanmış bir dış çevresel/sosyal/sürdürülebilirlik değerlendirme standardı ve etiket ile sertifikalandırabilir. Bir standart veya etiket, özellikli kriterleri tanımlar ve bu kriterlere uyum, sertifikasyon kriterleri ile tutarlılığı doğrulayabilen nitelikli, akredite üçüncü taraflar tarafından test edilir.
- 4) **Yeşil, Sosyal, Sürdürülebilirlik Tahvilleri Skorum/Derecelendirme:** Bir ihraççı, Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvili, ilgili Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil çerçevesi veya Fonun Kullandırım Koşulları çerçevesinin ilgili kısımlarını uzmanlaşmış araştırma sağlayıcıları veya derecelendirme kuruluşları gibi nitelikli üçüncü taraflar tarafından yerleşik bir skorlama/derecelendirme metodolojisine göre değerlendirmeye tabi tutabilir. Bu değerlendirmenin çıktısı, sosyal performans verilerine, ülkelere yönelik ilerleme süreci veya 2 derece iklim değişikliği senaryosu gibi başka bir performans göstergesine odaklanabilir. Bu gibi skorlama/derecelendirmeler, önemli çevresel/sosyal/sürdürülebilirlik risklerini yansıtmalarına rağmen kredi notlarından farklıdır.

İlkeler, bir dış değerlendirmenin, ihraççının Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilinin veya ilişkili Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil çerçevesinin sadece belirli yönlerini kapsayacak şekilde kısmi veya İlkelerin dört temel bileşenine tamamıyla uyumluluğunu değerlendiren tam bir inceleme olabileceğini kabul etmektedir. İlkeler, bir dış değerlendirmenin zamanlamasının incelemenin niteliğine bağlı olabileceğini ve değerlendirmenin yayınlanmasının iş gizliliği gereklilikleriyle kısıtlanabileceğini de dikkate almaktadır.

Dış Değerlendirme Sağlayıcılar İçin Etik ve Profesyonel Standartlar

Yukarıdaki tanımlara uygun olarak, farklı şirket türleri dış görüş sağlayabilir. Muhasebe firmaları ve denetime tabi kredi derecelendirme kuruluşları gibi bu şirketlerin bazılarının aktiviteleri profesyonel standartlar ve/veya yönetmelikler kapsamında dahil olurken diğerleri için bu söz konusu olmamaktadır. Genel hatlarıyla, dış değerlendirme sağlayan bütün şirketler aşağıdaki beş temel etik ve mesleki ilkeyle hareket etmelidir:

1. Dürüstlük
2. Tarafsızlık
3. Mesleki Yeterlilik ve Özveri
4. Gizlilik
5. Profesyonellik

Turkish language translation courtesy of Escarus and reviewed by Garanti Bank

Bazı dış değerlendirme sağlayıcılar, unsurları bu gönüllü Kılavuzun tüm amaçları olmasa da bazı unsurlarına değinen, halihazırda mevcut profesyonel standartlara (örneğin, profesyonel muhasebeciler) ve/veya düzenleyici rejimlere (örneğin düzenlenmiş kredi derecelendirme kuruluşları) tabi olabilir. Bununla birlikte, dış değerlendirme sağlayıcıların, gerektiğinde, Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvil ihraçlarına hizmet sağladıklarında kurallarına bağlı olmak için takip etmeleri gereken çeşitli güvence hizmeti profesyonel standartları ve sektör çapında geçerli olan davranış kuralları bulunmaktadır. Örneğin, dış değerlendiriciler; “Denetim ve İnceleme Anlaşmaları dışındaki Güvence Sözleşmelerinin Bağımsızlığı” 4B Bölümüne dikkat ederek [Uluslararası Muhasebeciler için Uluslararası Etik Kuralları](#), Amerikalı Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü tarafından kurulan [Teminat Standartları](#); [ISAE 3000 \(Revize\)](#); [Geçmiş Mali Bilgilerin Denetimleri veya Yorumları Dışında Güvence Yapılması](#); [IESBA Profesyonel Muhasebeciler için Etik Kuralları El Kitabı, bölüm 291 Bağımsızlık- Diğer Güvence Denetimleri](#); ve [AICPA Mesleki Davranış Kuralları](#)’nın ilgisi ve uygunluğunu dikkate almalıdır. [ISO 9001](#) ve [ISO 14065](#) tarafından sağlanan standartlar ve Sorumlu Yatırım Hizmetleri Birliği (ARISE) sertifikasyonu da uygulanabilir standartlar olabilmektedir.

Dış Değerlendirmelerin Yapısı ve İçeriği

Sağlanan dış değerlendirme türüne bağlı olarak, bağımsız değerlendirmelerin ilkelerin dört temel bileşeniyle uyumlu olması ve [İlkeler Kaynak Merkezi](#)’nde bulunan şablonun raporların standart bir parçası olarak tamamlanması önerilir.

Dış değerlendirme sağlayıcılar Yeşil, Sosyal ve Sürdürülebilirlik Tahvilleri için dış değerlendirme yaparken aşığıda listelenen unsurları sağlamalıdır:

1. Bağımsız değerlendirmeyi yürütmek için organizasyonel yapı, çalışma prosedürleri ve diğer ilgili sistemlere sahip olmak.
2. Sağlanan dış değerlendirme kapsamı için gerekli deneyim ve niteliklere sahip personeli istihdam etmek.
3. Uygulanabilirse, profesyonel tazminat / mesleki sorumluluk sigortası kapsamına başvurmak.

Dış değerlendirmeler aşığıdaki bilgiyi kapsamalı ya da en azından nerede bulunacağını belirtmelidir:

1. Amaç, iş kapsamı ve dış değerlendiricinin yetkinliklerinin genel tanımı.
2. Bağımsızlık ve çıkar atışması politikası hakkında açıklama.
3. Tanımlar, analitik yaklaşımlar ve/veya kullanılan yöntemler.
4. Bağımsız değerlendirme ile ilgili herhangi bir sınırlama da dâhil olmak üzere bağımsız değerlendirme raporunun sonuçları.

Sađlanan dıř deđerlendirme tűrűne bađlı olarak (örneđin, ikinci taraf gűrűř, dođrulama, sertifikasyon veya Yeřil, Sosyal veya Sűrdűrűlebilirlik Tahvili skorlama/derecelendirme), dıř deđerlendirme sađlayıcılar:

1. Uygun yeşil ve sosyal tahvil kategorilerinde deneyime sahip olmalıdır.
2. Yeřil, Sosyal veya Sűrdűrűlebilirlik Tahvili tarafından finanse edilen uygun Yeřil ve/veya Sosyal Projelerin hedeflediđi çevresel ve/veya sosyal faydalarını ve etkilerini deđerlendirmelidir.
3. İlkelerin dűrt temel bileřeniyle uyumu teyit etmeli/deđerlendirmelidir.
4. İhraı tarafından belirlenen, projelerle ilgili önemli potansiyel çevresel ve/veya sosyal riskleri değerlendirmelidir.

Dış Değerlendirmeler İçin Açıklama

İlkeler, dıř gűrűřlerin, tahvil ihraıcısının internet sitesinden ve/veya diđer herhangi bir eriřilebilir iletiřim kanalı űzerinden ihraç tarihinden űnce ya da ihraç tarihinde kamuya açıklanmasını űnermektedir. Ayrıca, dıř deđerlendirme řablonunun her an ulařılabilir olarak İlkeler [Kaynak Merkezi](#)¹nde sunulması da űnerilmektedir.

Katkıda Bulunanlar

Bu kurallar gűnűllűlűk esas alınarak ve űnde gelen dıř dıř deđerlendiriciler ile iř birliđi ve danıřma sűreci ile geliřtirilmiřtir. Bu kuruluřların tam listesi için <https://www.icmagroup.org/green-social-and-sustainability-bonds/> adresini ziyaret ediniz.

¹ İhraı veya dıř gűrűř sađlayıcının talebi űzerine, geçerli ya da gűncel bir bilgi olmadıđı kabul edilen gűrűřler İlkeler Kaynak Merkezi'nden kaldırılabilir.

Turkish language translation courtesy of Escarus and reviewed by Garanti Bank